

Japonský buddhismus

Zuzana Kubovčáková
Seminár japonských štúdií

periodizácia japonských buddhistických dejín

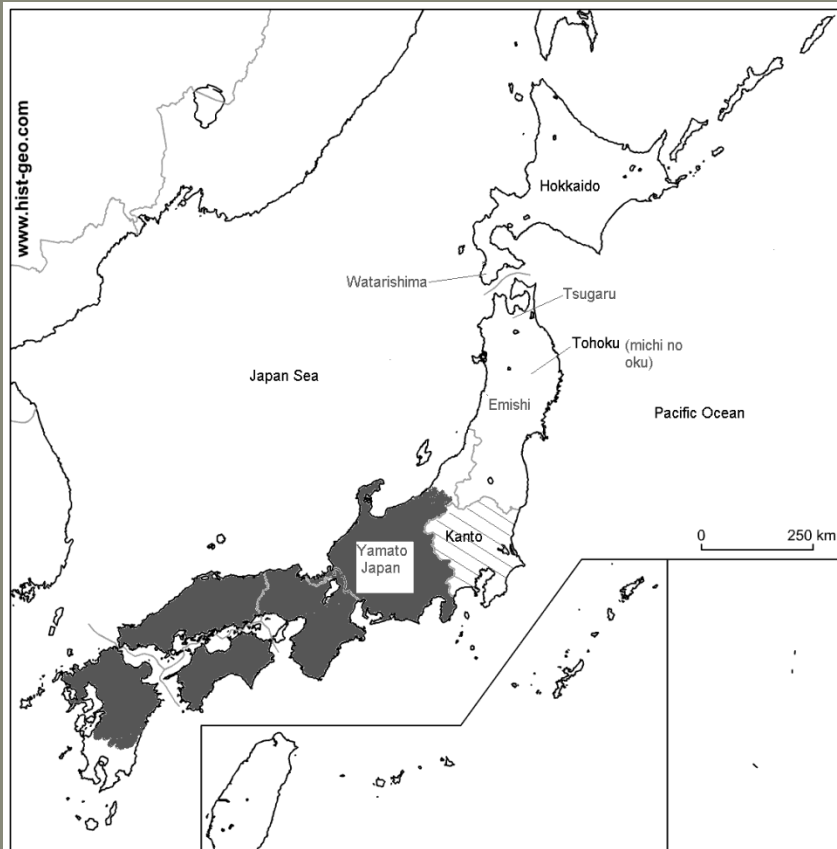
- buddhizmus obdobia **Asuka** (538-710)
- buddhizmus obdobia **Nara** (710-794)
- buddhizmus obdobia **Heian** (794-1185)
- buddhizmus obdobia **Kamakura** (1185-1333)

buddhizmus obdobia ASUKA

- príchod buddhistického učenia do Japonska (552/538)
- podpora rodu SOGA – kórejský pôvod
- cisárovna Suiko
- regent – princ Šótoku taiši (572-622)
- chrám Hórjúdži

buddhizmus obdobia NARA

- založené trvalé hlavné mesto Heidžókjó, dnešná Nara
- 710-794
- šesť škôl narského buddhizmu
- rozširovanie buddhizmu s podporou cisárskeho dvora

chrám Tódaidži 東大寺

- „Veľký východný chrám“
- založený v roku 752
- hlavný chrám siete „*kokubundži*“
⇒ štátom podporované chrámy
vybudované po celej ríši s
cieľom rozširovania buddhizmu
po krajine
- mužské kláštory – Sútra
kvetinového venca (Avatansaka
sútra)
- ženské kláštory – Lotosová sútra

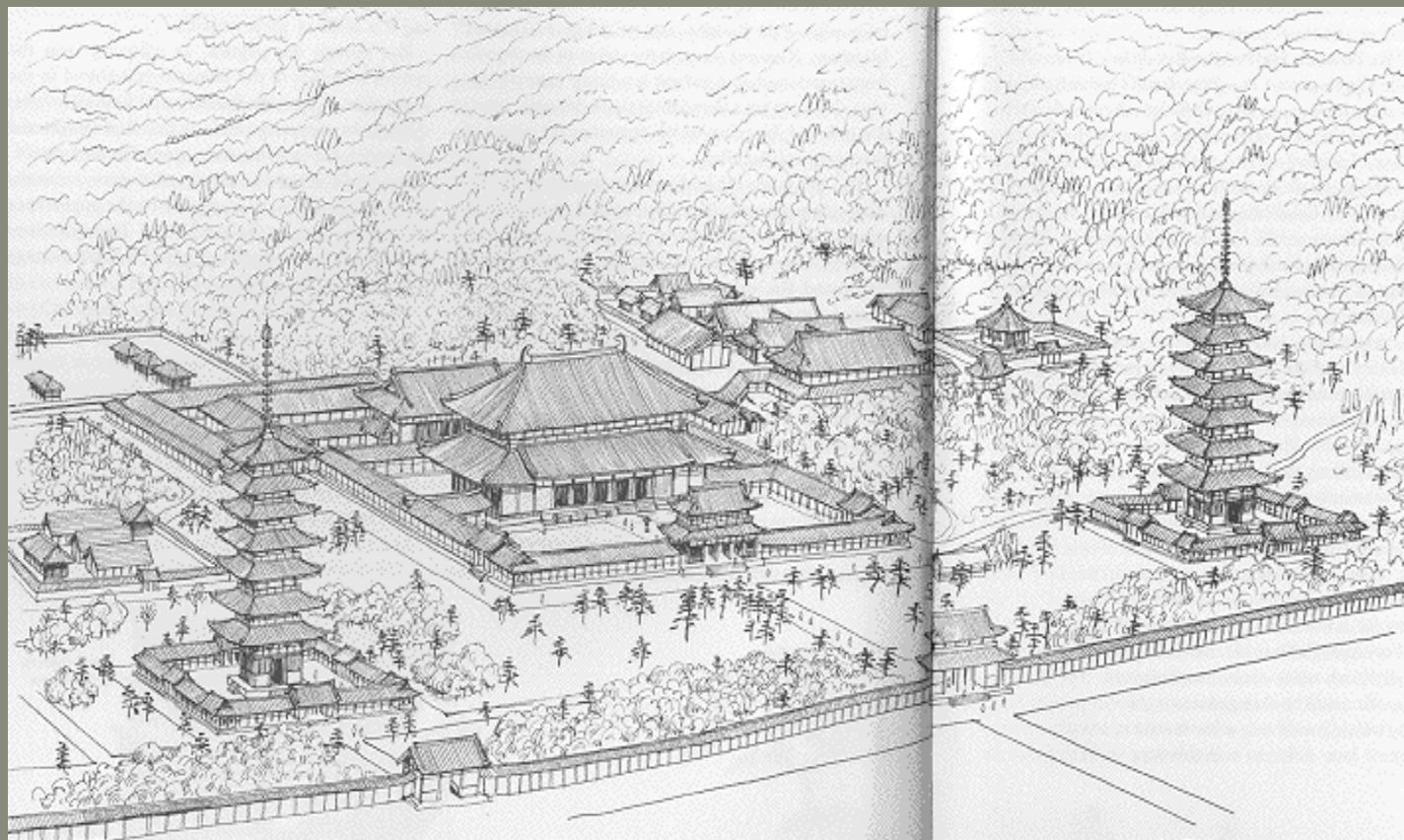
chrám Tódaidži

chrám Tódaidži

chrám Tódaidži- dobové vyobrazenie

Narský buddha *daibucu*

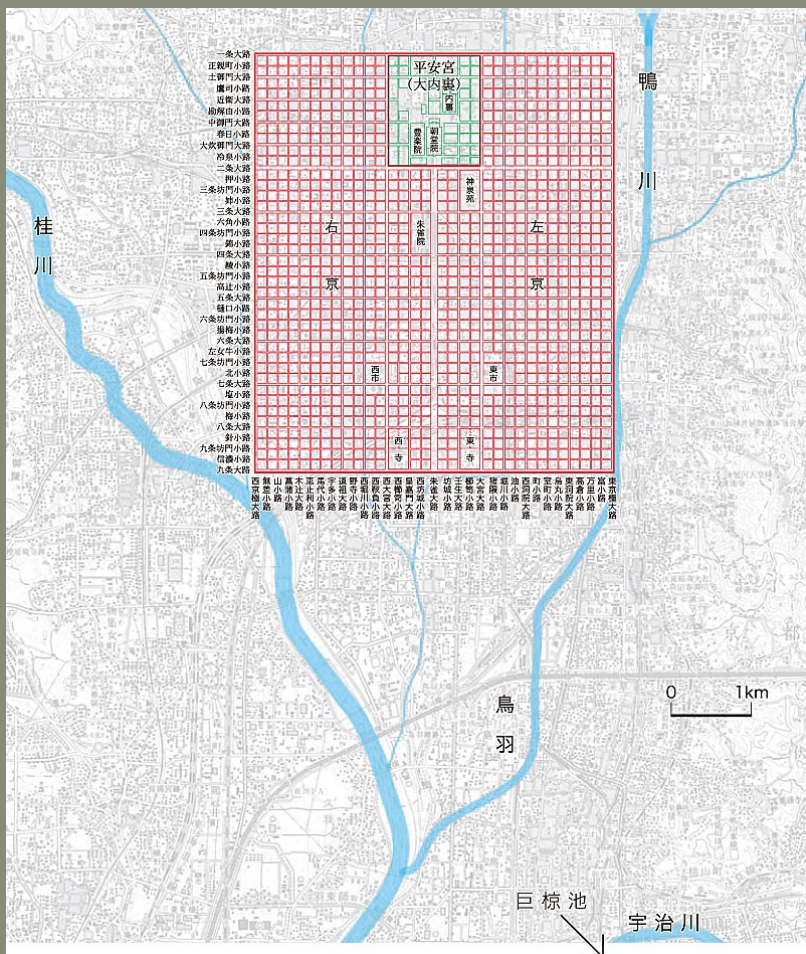

- Veľký narský buddha
- v hlavnej sieni chrámu
Tódaidži
- Buddha Vairóčana
(Mahávairóčana) – (Veľký)
Slnečný buddha
- analógia s panovníkom a jeho
dvorom
- Sútra kvetinového venca –
Avatansaka sútra

Nara daibucu – detaily

obdobie HEIAN (794-1185)

- hlavné mesto - presťahované do mesta KJÓTO (japonský názov Heiankjó)
- založené v roku 794
- snaha cisárskeho dvora a vládneho aparátu o vymalenie sa spod vplyvu narského mníšstva ⇒ presťahovanie hlavného mesta; nie jediný dôvod

buddhizmus obdobia HEIAN

- nové centrá buddhistického učenia
- prvé *japonské* buddhistické školy
- vybudované mimo hlavného mesta – v odľahlých horských oblastiach
- dôležitosť mníškej praxe
 - ⇒ škola **Šingon** – hora Kója (JV)
 - ⇒ škola **Tendai** – hora Hieizan (SV)

buddhizmus obdobia HEIAN

Saičó – zakladateľ školy
Tendai

Kúkai – zakladateľ školy
Šingon

škola ŠINGON – ezoterická škola

- zakladatel' – mních KÚKAI
- centrum na hore Kója (san)
- ezoterická škola
- „tri mystériá“
 - mystérium reči – mantra
 - mystérium tela – mudra
 - mystérium mysle – mandala

ezoterické mandaly

stredné časti mandál – detaily

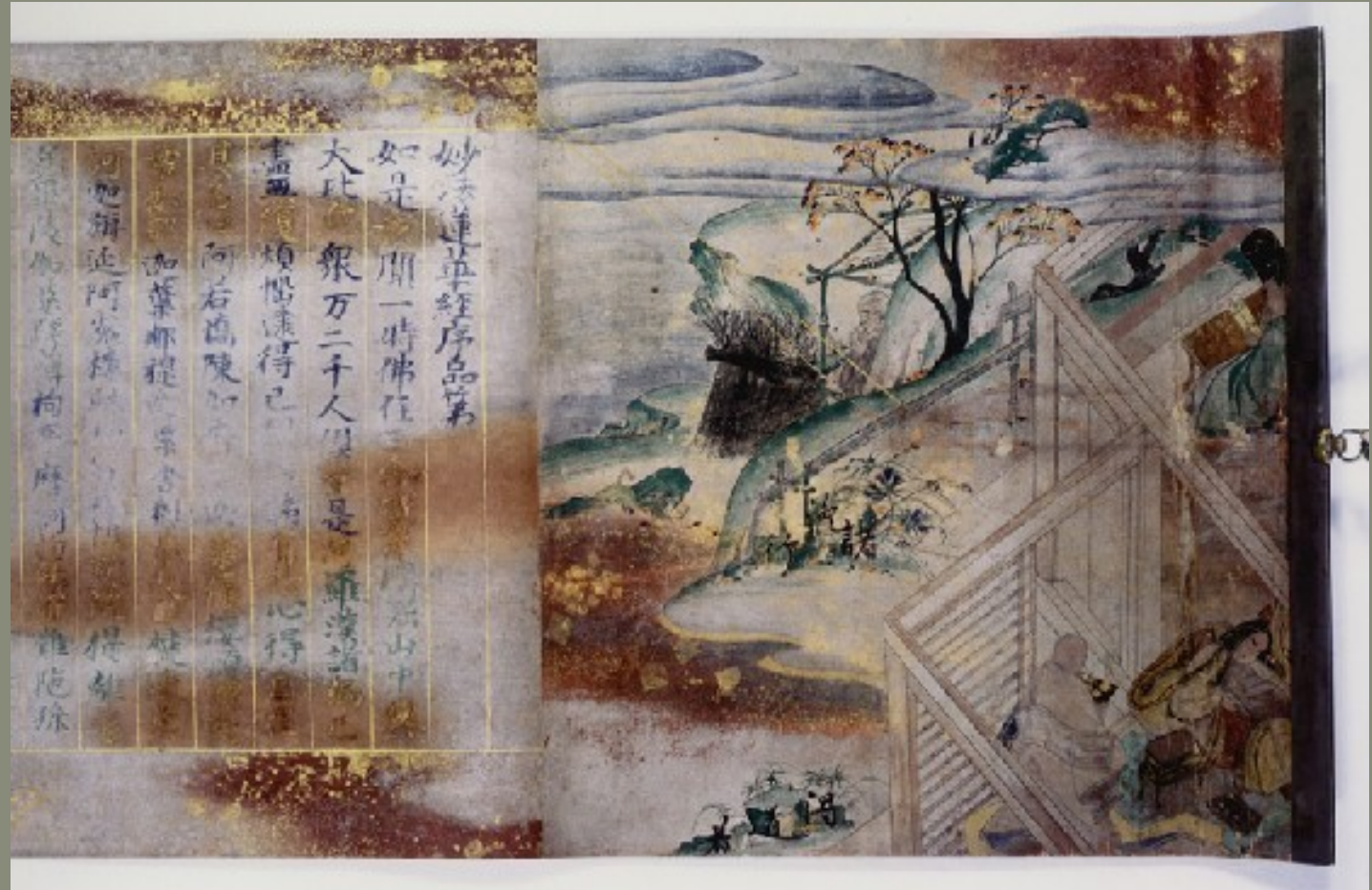
buddha Vairočana

Lotosová sútra

- jedna z najrozšírenejších a najpopulárnejších sútier v Ázii
- podobizne, príbehy, ilustrácie, obrazy, analógie a podobenstvá ⇒ prístupná a ľahko pochopiteľná pre ľudí rôznych vrstiev, pôvodu a vzdelania
- uchovávanie, čítanie, recitovanie, rozširovanie, prepisovanie textu ⇒ prináša zásluhy
- prebudenie pre **všetky** bytosti
- možnosť okamžitej spásy
- učenie o večnom (nesmrteľnom) Buddhovi
- možnosť znovuzrodenia aj pre ženy

Lotosová sútra

妙法蓮華經五百弟子受記品第八

今時富樓那弥多羅尼子從佛聞是智慧方便隨宣說法又聞授諸大弟子阿耨多羅三藐三菩提記復聞宿世目錄之事復聞諸佛有大自在神通之力得未曾有心淨踊躍即從座起到於佛前頭面礼足却住一面瞻仰尊顏目不暫捨而作是念世尊甚奇特所為希有隨順世間若干種性以方便知見而為

mappó – „konečné obdobie dharmy“

阿鼻地獄

浄土の十楽

- viera v *konečné obdobie šírenia buddhistickej dharmy* – obdobie úpadku v učení aj spoločnosti
- „peklo na zemi“
- začiatok obdobia *mappó* v Japonsku – 1052
- politické nepokoje, občianske boje – rozvrat, úpadok, destabilizácia krajiny

obraz buddhistických pekiel

京都 北野天満宮蔵 北野縁起より 等活地獄部分

viera v buddhu Amidu

- buddha Amida – sanskt. Amitábha
 - buddha nekonečného svetla
 - buddha Západného raja – sanskrt. Sukhavátí
 - ⇒ Čistá zem (“Pure Land”)
- Amida sa zaviazal, že privedie všetky žijúce bytosti k prebudeniu v Čistej zemi
- znovuzrodenie v Západnom raji (Čistej zemi) po smrti – okamžitá spása

raigó – zobrazenie Amidovho príchodu v
hodine smrti ⇒ vyslobodenie z utrpenia

amidizmus

- Škola Čistej zeme
- zakladateľ HÓNEN (1133-1212)
- uctievanie buddhu Amidu
- vzývanie jeho mena – formulka *nenbucu* „*namu amida bucu*“
- koncentrácia na buddhu Amidu prostredníctvom *nenbucu* ⇒ zaručuje prebudenie v Čistej zemi
- Pravá škola Čistej zeme
- zakladateľ ŠINRAN (1173-1263)
- úplné, *totálne spoliehanie sa* na spásu prostredníctvom *absolútnej oddanosti, viery* v buddhu Amidu
- vzývanie jeho mena prostredníctvom *nenbucu*
- spása a vyslobodenie/ znovuzrodenie aj pre nedobrych a hriešnych ľudí

amidizmus

- nepokoje v krajine, politická nestabilita ⇒ hľadanie spásy v jednoduchom učení o okamžitej spáse prostredníctvom sily, moci buddhu Amidu
- prax: *nenbucu* – invokácia mena buddhu Amidu – formulka „*namu Amida bucu*“ (buď pozdravený buddha Amida, hľadám útočisko v buddhovi Amidovi)
- rozširovanie medzi bežné obyvateľstvo, prístupné obyčajným ľuďom
- potulní mnísi, rozširovanie mimo hlavných miest
- ľudové hnutie

Amidov chrám – Bjódoin

- chrám aristokratického rodu **Fudžiwara**
- pôvodne detašovaný palác, neskôr zmený na buddhistický chrám
- Fénixova sieň –
znovuzrodenie
- zhmotnenie, stelesnenie Východného raja buddhu Amidu

Fénixova sieň – detaily

buddha Amida – Bjódoin

obdobie KAMAKURA

- centrum krajiny premiestnené do mesta Kamakura (pri dnešnom Tokiu)
- vojenská šľachta – samurajstvo
- 1185-1333
- nové školy kamakurského buddhizmu – ľudový buddhizmus
- **jednoduchosť** učenia a náboženskej praxe súčasne

buddhizmus obdobia Kamakura

❁ Ničirenova škola (zakladateľ mních Ničiren; 1222-1282)

- uctievanie Lotosovej sútry – považovaná za najvyššie, dokonalé učenie
- vzývanie mena Lotosovej sútry – *daimoku* – *namu mjóhó renga kjó*“
- názov sútry – všeobsažný, zahrňajúci v sebe podstatu Buddhovho učenia
- invokácia *daimoku* – dokonalá a dostatočná prax

❁ zen – importovaný z pevniny

Eisai (1141-1215) – zakladateľ školy **Rinzai**

Dógen (1200-1253) – zakladateľ školy **Sótó**

Kamakurský buddha

- kamakurský *daibucu* – Veľký buddha v Kamakure
- Amida buddha
- postavený zo zdrojov vojenskej šľachty a verejnej zbierky
- bez chrámu, bez hlavnej siene (chrám vyhorel, sieň zmietla *cunami*)
- buddha postavený v roku 1252

Kamakurský buddha Amida – detail tváře

zenové školy

- škola RINZAI
 - zakladateľ mních Eisai
 - cestoval do Číny
 - priniesol zenové učenie v línii majstra Rinzai
 - dôležitosť meditačnej praxe kombinovanou s inými koncentračnými technikami
 - rozširovanie v hlavných mestách Kjóto a Kamakura
 - prispôsobenie zenového učenia dovtedajšej praxe školy Tendai
 - podpora vysokej vojenskej šľachty
- škola SÓTÓ
 - zakladateľ mních Dógen
 - cesta do Číny
 - priniesol zenové učenie v línii Sótó
 - dôraz na meditačnú prax a „len sedenie“, japonsky *šikan taza*
 - filozof a učenec
 - rozširovanie v provinciách, mimo hlavných centier
 - podpora nižšej vojenskej šľachty

chrám Eiheidži 永平寺 –
hlavný chrám školy Sótó

brána chrámu Eiheidži

Eiheidži

meditácia v sede – zazen

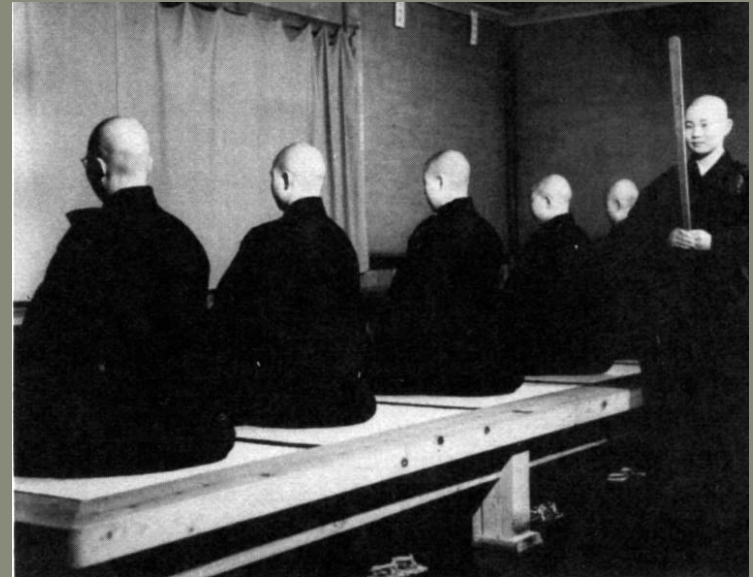
Rinzai *zazen* – sedenie oproti sebe, čelom do miestnosti

Sótó *zazen* – sedenie čelom ku stene, chrbtom k sebe

kjószakú

*hannja šingjó – Srdcová sútra
najkratšia sútra
(vyjadruje esenciu Buddhovho učenia)*

觀自在菩薩行深般若波羅蜜多時
照見五蘊皆空度一切苦厄舍利子
色不異空空不異色色即是空空即
是色受想行識亦復如是舍利子是
諸法空相不生不滅不垢不淨不增
不減是故空中無色無受想行識無
眼耳鼻舌身意無色聲香味觸法無
眼界乃至無意識界無明亦無無
集滅道無智亦無得無所成故苦
提薩埵依般若波羅蜜多故心無罣
礙無罣礙故無有恐怖遠離一切顛
倒夢想究竟涅槃三世諸佛依般若
波羅蜜多故得阿耨多羅三藐三菩
提故知般若波羅蜜多是大神咒是
大明咒是無上咒是無等等咒能除
一切苦真實不虛故說般若波羅蜜
多咒即說咒曰揭帝揭帝般若波羅
蜜多心經